

Organ	Strategisk regional beredning
Plats	Sammanträdesrum Mälaren, Regionhuset, Västerås
Tidpunkt	Fredagen den 3 april 2020
Ledamöter	Denise Norström (S), Ordförande Helena Hagberg (L) Tomas Högström (M), 2:e vice ordförande Barbro Larsson (C), deltar på distans Lena Johansson (S), deltar på distans Tommy Levinsson (S) Jenny Landernäs (M) Malin Gabrielsson (KD), deltar på distans Heidi-Maria Wallinder (V) Ingvar Jonsson (SD) Anders Röhfors (M), Arboga, deltar på distans Andreas Silversten (S), Arboga, deltar på distans Marino Wallsten (S), Fagersta, deltar på distans Hans Granlund (V), Fagersta, deltar på distans Catarina Pettersson (S), Hallstahammar, deltar på distans Håkan Freijd (M), Hallstahammar, deltar på distans Mikael Peterson (S), Kungsör, deltar på distans Madelene Fager (C), Kungsör Elizabeth Salomonsson (S), Köping, deltar på distans Maria Liljedahl (SD), Köping Johanna Odö (S), Norberg, deltar på distans Anna Kramer (M), Norberg, deltar på distans Anders Wigelsbo (C), Sala, deltar på distans Ulrika Spårebo (S), Sala, deltar på distans Lena Lovén-Rolén (S), Skinnskatteberg, deltar på distans Carina Sandor (L), Skinnskatteberg, deltar på distans Johanna Skottman (S), Surahammar Kent Pettersson (SD), Surahammar, deltar på distans Anders Teljebäck (S), Västerås, deltar på distans Elisabeth Unell (M), Västerås, deltar på distans
Övriga	Anders Åhlund, regiondirektör, deltar på distans Maria Linder, regional utvecklingsdirektör Christina Ersson, mötessekreterare Jan Smedjegård, smittskyddsöverläkare David Lundgren, strateg Regionala utvecklingsförvaltningen Arne Andersson, förvaltningsdirektör Kollektivtrafikförvaltningen Lars Eriksson, bredbandskoordinator Jessica Cedergren, infrastrukturstrateg

§ 16 Fastställande av föredragningslista

Tomas Högström (M) anmäler en övrig fråga om flygplatsen i Västerås. Malin Gabrielsson (K) anmäler en övrig fråga om digitalisering av kultur. Catarina Pettersson (S) anmäler en övrig fråga om subventioner och erbjudanden för näringslivet i länet.

Beredningens beslut

1. Den preliminära föredragningslistan fastställs med redovisade tillägg.

§ 17 Föregående protokoll

Anmäls att beredningens protokoll från sammanträdet 2020-02-07 justerats i föreskriven ordning.

§ 18 Justering

Beredningens beslut

1. Jenny Landernäs utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 19 Nästa sammanträde

Beredningens beslut

1. Nästa sammanträde ska äga rum fredagen den 12 juni 2020 kl 10.00.

§ 20 Minnesanteckningar från samverkansgrupperna

Bilaga 1

- Samverkansgrupp Barn/unga 2020-02-21

Beredningens beslut

1. Minnesanteckningarna läggs till handlingarna.

§ 21 Lägesrapport covid-19

Smittskyddsöverläkare Jan Smedjegård medverkar angående situationen i sjukvården. Han går igenom antal fall i länet och antal patienter som vårdas på sjukhus respektive intensivvårdsavdelning. Regionen kan analysera prov på eget labb sedan två veckor tillbaka, vilket är en fördel och har lett till att provtagningen har ökats. Han tar upp smittspridning på boenden och bland personer som bor själva men har hemtjänst, och risken för att smittan sprids med personal. Han poängterar hur viktigt det är att vara noga med att inte jobba om man har symptom.

Bristen på skyddsutrustning är ett problem överallt i Sverige. Positivt är att olika företag kan ställa om sin produktion och ta fram skyddsutrustning. Det är inte helt slut på materiel vare sig i kommunerna eller regionen, men man kan inte säkert säga hur länge det kommer att räcka i nuläget. En utmaning är att vårda dem som kan ha sjukdomen men inte ännu är bekräftade. Hanteringen blir komplex på grund av den långa och varierande inkubationstiden.

Beredningen diskuterar bland annat nyttan av att regelbundet kontrollera temperatur hos personalen, möjligheten och nyttan av att sätta smittade i karantän, möjlig-

heten att använda personlig skyddsutrustning, samordning av arbetet i länet och vilket ansvar Länsstyrelsen har för detta, regionens möjlighet att sprida information, hur upphandlingsregler påverkar möjligheten till materielförsörjning, länets tillgång till respiratorer och personal som kan sköta dem, hur många som kan antas bli svårt sjuka och behöva sjukhus- respektive intensivvård, provtagning på personal, statistik över sjukfrånvaro, stress i samband med etiska avvägningar och vikten av att inkludera patienten i behandlingen samt vikten av att använda SIP, samordnad individuell plan, i vård och omsorg.

Maria Linder informerar om covid-19:s påverkan på näringslivet i länet. Särskilt svårt är det inom hotell, besöksnäring och restaurang samt transport och logistiksektorn. Bygg och hantverk har det också kärt liksom industrin. Varslen har ökat kraftigt i mars, och även arbetslösheten beräknas öka. Problemen är främst kopplade till likviditetsproblem men även minskad orderingång och personalbrist. Småföretagen står för 25 % av skatteintäkterna vilket gör att problem för småföretagen också ger problem för den offentliga sektorn. Man tror också på en kraftig uppgång efter covid-19-krisen, vilket gör det viktigt att försöka rädda företagen under krisen så att det blir lättare att återhämta sig efteråt. Fakta och statistik läggs ut löpande på regionens webbplats.

Behov av stöd gäller bland annat akuta åtgärder för att klara likviditeten, hjälp med hur man kan få del av stödåtgärder, stöd i juridiska frågor och avseende psykisk hälsa, ekonomiska lättnader från till exempel kommunerna med mera. En samordningsgrupp för näringslivsfrågor har skapats med regionen, kommunerna, Almi Företagspartner Mälardalen AB, Västerås Science Park med flera och har regelbundna avstämningsmöten. Regionala utvecklingsförvaltningen har ställt om sin verksamhet för att möta behoven, och man arbetar också med omvärldsbevakning, kommunikation och analys som publiceras på webben. Almi ställer också om sin verksamhet. Den 31 mars lanserades Västmanlands Företagssupport som är knuten till Västerås Science Park och Almi och som kan hjälpa till inom till exempel hr-frågor, ekonomi, juridik med mera. Många aktörer inklusive Länsstyrelsen jobbar intensivt.

Man tittar på vad man kan göra inom pågående projekt, till exempel omprioritera medel. Man tittar också bland annat på möjligheten att skapa en varselsamordnarfunktion och göra en kartläggning över vilka av Västmanlands företag som skulle kunna ställa om till produktion av material till hälso- och sjukvården och omsorgen.

Beredningen diskuterar bland annat nyttan av en översikt av åtgärder i kommunerna samt vikten av samordning, samarbete, uthållighet och korta beslutsvägar, risken för att alltför omfattande samordning medför minskad handlingskraft, krisens påverkan på företagens egna kapital, behov av rådgivning kring konkurser, vikten av att sprida goda exempel, regler kring upphandling i en krissituation och möjligheten att gynna länets näringsliv samt möjligheter att underlätta psykiskt välbefinnande.

Beredningens beslut

1. Informationen noteras.

§ 22 Regional utvecklingsstrategi, RUS

Ett förslag till regional utvecklingsstrategi, RUS, redovisas. Beredningen föreslås ställa sig bakom förslaget inför beslut i regionfullmäktige samt att rekommendera länets

kommuner att ställa sig bakom förslaget.

Maria Linder inleder diskussionen. På en fråga om man behöver ändra RUS:en på grund av covid-19-pandemin svarar hon att situationen gör att det blir svårare att nå vissa mål, men eftersom RUS:en sträcker sig till 2030 är målen fortfarande relevanta. Hon informerar också om att beslut fattas av regionfullmäktige den 16 juni eftersom fullmäktige i april är inställt.

David Lundgren går igenom de ändringar som gjorts i RUS:en sedan beredningens wförtra sammanträde.

Under diskussionen framförs att målet att alla ska ha tillgång till bredband är problematiskt utifrån hushållens olika förutsättningar. Eftersom det är ett nationellt mål finns dock ingen anledning till förändring av RUS:en. Det framförs också att tillverkningsindustrins betydelse för länet kunde ha lyfts fram ytterligare.

Jenny Landernäs framför att trygghetsfrågan bör ha en större plats i RUS:en samt att det behövs förstärkning på elkraftssidan och mer problematisering kring frågan om kraftförsörjning. Hon framför också att hon anser att man inte kan lämna covid-19 helt utanför dokumentet utan att det behöver arbetas in något om pandemin i dokumentet. De framförda åsikterna kommer att tas upp igen när dokumentet behandlas i regionfullmäktige. I övrigt tillstyrker hon dokumentet.

Tomas Högström framför att det skulle kunna läggas in skrivningar om beredskaps- hanteringen i RUS:en utifrån att det kommer att ta fyra – fem år för länet att hämta sig då särskilt näringslivet har stora problem i dag.

Jenny Landernäs och Tomas Högströms synpunkter får stöd av flera ledamöter.

Anders Teljebäck framför att RUS:en har arbetats fram under en lång process och nu har ett bra innehåll. Därmed anser han att den kan lämnas vidare för beslut med nuvarande utformning.

Anders Teljebäcks synpunkter får stöd från flera ledamöter. Flera ledamöter anser dock också att covid-19 bör nämnas i dokumentet.

Efter diskussion enas beredningen om att förvaltningen inför behandlingen i regionfullmäktige får ta fram förslag på tillägg av en skrivning om covid-19 och dess konsekvenser för länet.

Beredningens beslut

1. Beredningen ställer sig bakom redovisat förslag till regional utvecklingsstrategi med tillägg om covid-19 enligt diskussionen.
2. Beredningen rekommenderar regionen att anta redovisat förslag till regional utvecklingsstrategi inklusive tillägg.
3. Beredningen rekommenderar länets kommuner att ställa sig bakom redovisat förslag till regional utvecklingsstrategi inklusive tillägg.

§ 23 Trafikrambudget kollektivtrafik 2021 samt Kundkoll

Arne Andersson informerar:

- Kollektivtrafikens robusthet och utförande under covid-19-utbrottet har påverkats kraftigt av det minskade resandet med stora minskningar i intäkterna. Även tågtrafiken är starkt påverkad, och SJ har problem med bemanningen. Man försöker ändå upprätthålla trafikutbud och trygghet för kunder och förare. Det kommer att bli en reducering av trafiken i icke-peaktid, men man kommer att säkerställa beredskap för att minimera risken för trängsel ombord. Inom den särskilda kollektivtrafiken med bland annat sjuktransporter har man nu fem fordon som bara kör kunder med luftvägssymtom. Man kan också köra personer med konstaterad covid-19 och avlasta ambulanserna. Kunder i riskgrupper delar inte längre fordon med någon annan kund. Avtal håller på att tas fram med kommunerna om transport mellan äldreboenden. Beredningen diskuterar bland annat behovet av statsbidrag för extraordinära kostnader inom kollektivtrafiken samt sanering av fordon.
- Rambudget för 2021 har diskuterats många gånger, samordnat och separat per kommun. Arne Andersson går igenom förutsättningar för kostnaderna respektive intäkter i rambudget och visar ett utkast på rambudget per kommun.
- En rapport om pris-, produkt- och zonutredningen Kundkoll har tagits fram och är för närvarande ute på remiss. Processen fortsätter under våren och hösten.

Beredningens beslut

1. Informationen noteras.

§ 24 Status bredbandsläget i länet - PTS bredbandsstatistik 2019 samt nytt nationellt bredbandsstöd

Lars Eriksson informerar om den nyutkomna bredbandsstatistiken från Post- och telestyrelsen, PTS. Uppgifterna lämnades in till PTS från de olika bredbandsleverantörerna under oktober 2019. Han går igenom statistik för Västmanland. Av länets hushåll har ca 85 % tillgång till bredband om 100 megabit per sekund (Mbit/s). Han diskuterar bland annat olika svårigheter att uppnå 100 % av hushållen, delvis på grund av stora kostnader för efteranslutning, och konstaterar att det finns stora skillnader mellan länets kommuner. Samtliga kommuner har en ökande andel hushåll som har tillgång till 100 Mbit/s. Siffrorna är lägre på landsbygden, men även där ökar andelen. Totalt ligger länet ungefär på samma nivå som riket totalt.

Lars Eriksson tar också upp det nya nationella investeringsstödet för bredband och förtydligar förutsättningar och fördelningsprinciper samt går igenom processen för bredbandsstödet. I början av februari presenterade PTS vilka fyra regioner som får ta del av det nya nationella bredbandsstödet under 2020. De regioner som är aktuella är Västra Götaland, Blekinge, Värmland och Västernorrland. Dessa regioner har valts ut eftersom PTS där bedömt att det finns bäst förutsättningar för att stödet ska ge så många anslutningar som möjligt och dessutom säkerställa en geografisk spridning över landet.

Beredningen diskuterar bland annat frustrationen över att inte få till bredband för alla, att de begränsade resurserna hindrar en snabb utbyggnad, att PTS modell borde ändras och urvalskriterierna ses över, problem med att ha avtal med leverantör utan att utbyggnaden kommer igång samt möjligheten att omfördela medel från projekt som av olika anledningar inte kan komma igång till leverantörer som kan påbörja arbetet.

Beredningens beslut

1. Informationen noteras.

§ 25 Genomförandeplan för regional transportinfrastruktur

Jessica Cedergren informerar. I genomförandeplanen för den regionala transportinfrastrukturplanen finns stora satsningar på hållbara transporter. För hållbara resor är den kommunala infrastrukturen en viktig del för att möjliggöra ett hela-resan-perspektiv. Statlig medfinansiering är det verktyg som man kan använda sig av för att växla upp kommunernas arbete. Hon tar upp behoven av statlig medfinansiering och dess påverkan på genomförandeplanen. Hon visar också en översikt över åtgärder inom indikerad ram från Trafikverket och går sedan igenom åtgärderna och hur planen ser ut inom planperioden.

Beredningen diskuterar bland annat mötteseparering i Sala mot Heby, tidplan för Brattheden och väg 66, som samfinansieras med Dalarnas länstranportplan.

Jessica Cedergren går dessutom igenom pågående utredningar om åtgärdsvalsplaner och olika åtgärder i länet, åtgärder som rör hållplatser och plattformar, trafiksäkerhetsåtgärder, gång- och cykelåtgärder, ofördelade medel samt statlig medfinansiering.

Beredningens beslut

1. Informationen noteras.

§ 26 Återrapportering av arbetet enligt verksamhetsplan 2019

Punkten skjuts till nästa sammanträde 2020-06-12 på grund av tidsbrist.

§ 27 Verksamhetsplanering inför verksamhetsplan 2021 - 2023

Punkten skjuts till nästa sammanträde 2020-06-12 på grund av tidsbrist.

§ 28 Handlingsplan för Regional digital agenda

Punkten skjuts till nästa sammanträde 2020-06-12 på grund av tidsbrist.

§ 29 Regional elevhälsosamordning - fortsättning efter 2020

RV181042

Maria Linder informerar kort om ärendet. Vid sammanträdet 2020-02-07 § 13 informerades beredningen om ett tvåårigt samfinansierat projekt som rör samordning av elevhälsan i länet. Enligt nuvarande projektplan pågår projektet fram till och med augusti 2020. Regionen har uppfattat arbetet som mycket värdefullt och önskar se en fortsättning på samarbetet. Kommunerna bidrar tillsammans med 500 000 kronor per år.

Beredningen föreslås rekommendera regionen och länets kommuner att besluta om en förlängning av funktionen regional elevhälsosamordnare till 2021-12-31. Funktionen omfattar samordnande skolsköterska 80 % och samordnande skolläkare 20 %. Kostnaden 1 miljon kronor per år fördelas lika mellan Region Västmanland och länets tio kommuner utifrån en proportionell fördelning med utgångspunkt från elevantal i åldersgruppen 6–9 år. Ytterligare 200 000 kronor per år avsätts av Region

Västmanland för utbildnings- och möteskostnader.

Beredningens beslut

1. Beredningen rekommenderar regionen och länets kommuner att besluta om en förlängning av projektet regional elevhälsosamordning till 2021-12-31.

§ 30 Övriga frågor

- En utbildning i folkhälsa planeras i samband med sammanträdet 2020-09-04.
- En forsknings- och innovationsstrategi kommer att tas fram inom Region Västmanland.
- Catarina Pettersson (S), Hallstahammar, förklarar sig nöjd med hur hennes fråga om subventioner och erbjudanden för näringslivet i länet behandlats under § 21.
- Malin Gabrielsson (KD), Region Västmanland, tar upp en fråga om digitalisering av kultur. Ann-Margreth Hammar informerar om att en punkt om detta kommer att läggas till inför beredningens behandling av den regionala digitala agendan vid nästa sammanträde.
- Tomas Högström (M), Region Västmanland, tar upp en fråga om Västerås flygplats och dess framtid enligt bilaga. Beredningens presidium får i uppdrag att bereda frågan.
- Catarina Pettersson (S), Hallstahammar, tar upp en fråga om en eventuell ny utlysning av medel med anledning av covid-19-pandemin. Maria Linder svarar att regionen förbereder sig för en ansökan. Information kommer att delges kommunerna när utlysningen kommer.

Bilaga 2

§ 31 Kommande möte

Vid nästa sammanträde planeras följande frågor:

- Ärenden som skjutits fram från dagens sammanträde
 - Återrapportering av arbetet enligt verksamhetsplan 2019
 - Verksamhetsplanering inför verksamhetsplan 2021 – 2023
 - Handlingsplan för Regional digital agenda
- Ärenden enligt årsplan
 - En bättre sits, EBS, systemanalys
 - Återrapportering nyföretagarcentrum
 - EU-frågor inför kommande programperiod mm,
 - Kompetensförsörjningsstrategin
 - Återrapportering från samverkansgruppernas arbete
 - Rapport arbetet med regional kulturplan

Vid protokollet

Christina Ersson, mötessekreterare

Justerat 2020-04-28

Denise Norström
Ordförande

Jenny Landernäs
Justerare